

napravljenih križev pomenja, da vabijo zvonovi kristijane k prejetanju sedem sv. zakramentov, teh sedem sadov na drevesu križa, in pa k molitvi s pogledom na svetopisemske besede: »Sedemkrat na dan Te hvalim zavoljo sodeb Tvoje pravice«. (Ps. 118, 164). In četiri notranji križi kažejo, da bodo zvonovi od vseh starih stranij klicali in vabili kristijane k poslušanju besede božje takó, da smemo o zvonovih reči, kar je sv. apostol Pavel rekel o apostolih: »Po vsem svetu je šel njihov glas, in do konca zemlje je segala njihova beseda«. (Rimlj. 10, 18).

Pri maziljenju prejme zvon ime kakega svetnika ali kake svetnice, to pa v znamenje občnosti svetnikov, v kateri so kristijani na zemlji, duše v vicah in svetniki v nebesih. Zvonovi so pa v sredi med zavezniki, so tolmači med kristijani na zemlji in svetniki v nebesih. Prav častitljiva in sveta imena dobijo danes blagoslovljeni zvonovi. Prvi in najteži bode imenovan »Mati milosti«; drugi »Franc-Jozef«; tretji »Antonij«; četrti »Filumena«; peti in najlažji »Štirinajsteri pomočniki«. Glejte, preljubi poslušalci! Vsi ti izvoljeni svetniki in svetnice božje Vas bodo z bronastimi jeziki težkih zvonov neprestano opominjali, da hodite za ljubim Jezusom po potu v večno izveličanje. — Po dokončanem maziljenju se postavi kadičnica z dišečim kadilom pod zvon v opomin, naj se molitve iz naših src vzdigajo kakor duhteča vonjava proti oblakom, da bomo po besedah sv. apostola Pavla dober, prijeten duh pred Bogom (II. Kor. 2, 15), in v znamenje, naj bode povsodi, kamor pridoni glas zvonov, vse tako polno milosti in blagoslova, kakor je notranji prostor zvona poln dišave.

K sklepu vse slovesnosti poje dijakon prelepi evangelj o blagih sesticah sv. Marti in sv. Mariji, ki sta obedve skrbno stregle Jezusu — prva telesno in druga duhovno. In to opominja Vas, predragi kristijani, da delate z dobrim namenom vse za Jezusa. Da, tudi zvonovi kličejo visoko z zvonika: »Kristijani, iščite pred vsem božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo Vam bode pridodano«. (Mat. 6, 33).

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Vino gorice.

Morda se komu ovi napis nepotreben dozdeva, kakor da bi še kje drugje vino izviralo in ne le rastlo v gorici; ali vendar je opravičen, kajti sedanji čas vino izvira v vsaki mlaki, se dela v vsaki pivnici — namreč čorba ali ponarejeno vino. Neki kupec mi je pravil, da so ljudje ime in okus pravega vina popolnoma zgubili tako, da za pravo vino ne poprašujejo več ter so zadovoljni, da jim le kaj po grlu teče in praska, samo da je po ceni. Pri nas se dobi taka kaluža z litersko steklenico vred za 26 novčičev. Na hude posledke različnih boleznij pa ne pomislijo. — Kakor so egipčanski čarobniki božje čudeže, po Mojzesu storjene, posnemali ali »podobne« napravljali, tako sedanji čas učeni ljudje delo božjih rok, t. j. naravno vino posnemajo, ali podobno delajo: enakega pa storiti ne morejo. Neskončno veliki je namreč razloček med umetno čorbo in zlato kapljico naravnega vina.

1. Vsečina vina. Vino je tekočina, ki je večinoma iz vode, alkohola in različnih drugih tvarin: kislina, čreslovine, beljakovine, glicerina, razne soli, barvila, zračnega olja, sladkorja in ogljenčeve kiseline. Razkrojba navadnega vina kaže poprek naslednje množine različnih tvarin: vode 87,0 %, alkohola 10,0 %, vinskega

kamena 0,65 %, vinske kiseline 0,50 %, čreslovine 0,15 %, kisa kiseline 0,07 %, jantara kiseline 0,12 %, glicerina 0,60 %, beljakovine 0,10 %, soli 0,25 %, sladkorja 0,20 %, različne snovi 0,58 %.

Alkohol, navadno špirit ali vinski cvet imenovan, je tekočina nebarvna, prozorna, oživiljajočega duha, začrečega okusa; užgana gori bujno z višnjevkastim plamenom pa brez dima; omami in opijani pivca.

Ogljenčeva kislina nastane pri vrenju mošta; večinoma iz soda izpuhti, nekoliko je pa itak v vinu zastoj; ter daje vinu okrepljen in hladiven okus. Pri natakanju se tako vino peni, ker ta kislina v mehurčkah iz vina uhaja. Penušica ima te kiseline mnogo v sebi.

Glicerin je prozorna, brezbarvna, sladka, siropu podobna tekočina, ki se dela pri vrenju mošta.

Čreslovina je v skorji dreves, posebno hrastov, pa tudi v mehuncih in peškah grozdja, ki se še le pri vrenju razvija ter v mošt tem obilnejše dojde, čim dalje združgano grozdje v kadi pustiš. To daje vinu stalnost in zdravje. Črnina ima obilno čreslovine.

Kiseline so različne: jabelčna, citronova, jantarova, kisovalna in vinska kislina. Več ko je tega, kislejšje je vino. Navadna kislina v vinu je vinska kislina. Vsako, še tako zrelo grozdje je nekaj v sebi ima. Ona se s kalijem spoji ter daje: srez, vinski kamen ali birso, ki se na doge prime.

Beljakovina, sladkor in gumi so snovi vina, ki mu brž dajo žolto lice in prijetno dišavo — cvet.

Končno so v vinu raztopljene tudi soli. V vsakem vinu nahaja se: Kalij, natron, apno, magnezija; žveplena, fosforna in kremenčeva kislina; ali še celo tudi železo.

Te različne tvarine vé ljubi Bog tako pomešati, da dobimo zlahkno vinsko kapljico, ki razveseljuje naše srce, nam daje moč in zdravje, pa nas tudi opominja nebeskega Očeta zato hvaliti. Vino je zdravilno, ako je naravno in tudi samo zdravo. Popačeno in bolno vino pa je za človeka pogubelno. Zato še moramo pri tej priliki pomisliti:

2. Bolezen vina. Vsak nered v človeškem telesu povzroči bolezen. Ako je le drobtica v očeh, med zobmi ali v koži, nas že boli. Tako tudi vino postane bolno, ako je kaj krivega v njem, ako zgoraj omenjenih snovij le ena izdatno prevlada druge; najhitreje vino zboli, če v njem prevlada ali voda ali pa kislina kisa. Torej je treba v lepem času trgati, ne pa v deževnem. Bolezni vina zaprečimo, ako skrbimo za snažno posodo, za zdravo klet in za dobro sorto trsov. Sode imej odprte na hramu, ter jih pred natakanjem dobro podkuhaj in užvepli. Kadar ti žveplo v sodu ne gori, ga ne natakaj; ako žveplenke nimaš, poskusi ga s špalico. Če pa sode v kleti shranimo, jih moramo dobro žvepliti in zabiti, pa nekaterikrat to zopetovati. Tako ostane sod vedno poraben in zdrav, in tudi vino v njem je dobro. Nekateri pa žvepla ne poznajo. Take žveplenke ali požvepleni traki se dobijo v vsaki prodajalnici prav ceno; $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ ene žveplenke za polovnjak zadostuje, in ko začneš natakati, ga zopet tako požvepli — vselej! Pa žvepla na vino nikoli ne zažigaj, kadar je sod navan. To dela pljuvanje in glavobol, pokvari želodec in pljuča. Tudi reje ne shranjuj poleg vina, repe in korenja, krompirja in zelja, ker to rado plesnuje, zrak okuži, vino ga na-se potegne, posebno zeljno kislino. Prhljadi odpravi, vodo izpelji, gantarje vzdigni, klet in stene ometi, da boš imel več veselja v snažni pivnici piti in peti, ti in tvoji mejaši. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 26. oktobra v Poličanah (za svinj). Dne 28. oktobra v Št. Juriju ob južni žel., v Ar-

vežu, Cmureku, Slov. Bistrici, Koračici in na Muti. Dne 29. okt. v Koprivnici. Dne 30. okt. v Konjicah in Imenem (za svinje). Dne 31. okt. na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Iz Zagreba. [Konec.] (Presvetli kralj) je drugi dan, dne 15. okt., najprej obiskal stolno cerkev. Lepa je, lepa, velikanska, vsa iz rezanega kamna in dve vrsti visokih stebrov jo delita v tri ladje. Pri cerkvenih vratih so kralja pričakovali nadškof Jurij Posilović s stolnim kapiteljnom in drugo duhovščino. Po nagovoru so spremili nadškof presvetlega kralja pred veliki oltar. Po sv. maši in blagoslovu z Najsvetejšim pa je zadel na koru cesarska pesem, in kralj si je dal v sredi cerkve predstaviti posamezne duhovnike. Nato se je milostni kralj podal v vojaško bolnišnico, potem je obiskal topničarsko vojašnico, srbsko cerkev in vseučiliško poslopje. Nadalje si je v torek še presvetli kralj ogledal mnogo drugih zavodov, šole, bolnišnice in vladno poslopje. Koderkoli se je vozil ljubljani kralj, povsod ga je mnogobrojna množica navdušeno pozdravljala. Istotako je bilo tudi tretji dan. Najprej je kralj obiskal grško-katoliško cerkev, nato pa mestno hišo. V krasni dvorani ga je pozdravil župan Mošinski z mestnimi odborniki. Nato se je peljal milostni vladar, da si ogleda židovski tempelj, od tod pa se je napotil v sodnijsko poslopje in ob 10. uri v jugoslovansko akademijo, ki je vladarju izvestno dopadla. Popoldne se je obiskal protestantsko cerkev, samostansko šolo in končno Rudolfovo vojašnico. Večer ob 8. uri pa se je premilostni kralj odpeljal z dvornim vlakom, obljubivši, da nas spet v kratkem obišče. — Tako so minoli ti trije, res kraljevi dnevi. Vse se je vršilo v najlepšem redu; zgago so le delali madjarski uradniki z ogersko zastavo na velikem slavaloku in Srbi s srbsko zastavo na svoji cerkvi. Vseučiliški dijaki so tako dolgo razgrajali, da sta se zastavi odstranili. Zato pa je v torek večer 20 Madjarov do krvavega natepla sinova poslanca dr. Franka, enega tako hudo, da je bil v smrtni nevarnosti. To je druge vseučilišnike tako razjarilo, da so v sredo sežgali madjarsko zastavo pred Jelačičevim spomenikom. To pa je bojda tako hudodelstvo, da zdaj sedi 27 dijakov v zaporu, in da nam bodo Madjari poslali brž novega bana, ki nas bode krotil z vislicami. Ne, mi se ne udamo! Mi nočemo biti madjarski hlapci! Još Hrvatska ni propala!

Iz Konjic. (Občni zbor) podružnice sv. Cirila in Metoda v Konjicah, ki bi se bil imel vršiti dne 29. septembra 1895, pa se je zaradi premalega števila došlih udov moral odložiti, vršil se bode dne 10. novembra 1895 ob 3. uri popoldne v prostorih konjiške posojilnice pri vsakem številu navzočih udov in sicer s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav in poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. govor o ljudski vzgoji; 4. volitev načelstva; 5. razni nasveti. Želeli bi bilo, da bi se društveniki in tudi drugi bolj zanimali za to važno narodno društvo in njih torej uljudno vabimo, da se udeležijo občenega zbora polnoštevilno. Gosti dobro došli! Po obnem zboru zabava v gostilnici gosp. Janeza Widmarja, hiša gospoda Petra Dobnika v Konjicah. Odbor.

Iz Slovenskih gor. (Vinorejsko društvo) je imelo pri Sv. Benediktu dne 29. septembra glavno skupščino. Iz poročila povzamemo, da je imelo društvo do sedaj 41 članov, 5 novih članov pa mu je pristopilo. Društvo sestavljajo različni stanovi, kot: 2 čast. duhovnika, 1 c. kr. uradnik, 5 gg. učiteljev, 1 gđc. učiteljica, 2 trgovca, drugi pa so kmetje. V tem društvenem letu

so bile 3 odborove seje in 3 glavne skupščine. Pri teh prilikah se je, kakor društvena pravila terjajo, razgovarjalo o vinorejstvu. Tudi potovalni učitelj gosp. Belč je počastil naše društvo z zanimivim govorom o vinoreji. Hvala mu! Država je na odborovo prošnjo poslala 4000 rezanic ameriške trte. Pet trsnic se je za društvo priredilo, v kojih so letos rezanice nad dva metra dolge rozge pognale. Imelo bode lastnih rezanic, da se polagoma začenjajo novi nasadi z ameriško trto. Naš čislani načelnik g. Anton Roškar si mnogo prizadeva za napredek vinorejstva, preskrbel je tudi članom blizu 300 kg modre galice, katera se je med društvenike po najnižji ceni (22 kr.) razdelila. Letos so vinorejci po naših goricah skoraj povsod škropili. Pri tej skupščini se je potrdil poprejšnji odbor tudi za prihodnje leto. Omeniti je, da naše mlado društvo jako podpirata častita gospoda domača duhovnika z dobrim svetom, pa tudi gmočno. Bodi jima hvala! — Upamo torej, da naše društvo ima prihodnost, saj gre za gmočno zboljšanje kmeta. Ako naše vinske gorice zopet obile žlaltinega vina rodijo, povrne se blagostanje v lepe Slovenske gorice. Dalje se poroča, da odbor prireja društvenikom zabave. Sent-lennarsko pevsko društvo s svojim jako marljivim vodjo je k zabavi mnogo pripomoglo, pa tudi godba na lok je prikupljiva. Čuditi se je majhnim dečkom in deklicam, ker tako mično pojó, in znajo lok spretno rabiti. Jako priporočamo to dobro družbico. K zabavi so pripomogle tudi gledališke igre. Naši diletantje so svoje vloge povoljno rešili; posebno kažeta zmožnost za ta posel Tonika Fekonja in Vinko Križan. Žal, da nimamo primer-nih iger za naše ljudstvo! Skoraj v vsaki igri najdemo po snovi in po obliki kaj pomanjkljivega. Želeli je, da kako spretno pero nam dobrih iger spiše ljudstvu v poduk in zabavo. Ker odbor vinorejskega društva si stavi za častna nalogo skrbeti za povzdigo vinorejstva in za pošteno zabavo, zato uljudno vabi vse zavédne iz Slovenskih gor, da pristopijo k našemu društvu; v slogi je moč! — Posebno se zahvali odbor za dobro postrežbo gostilničarju Josipu Kramarju in gospodični Marici Jamnik, posestnici.

Iz ptujske okolice. (Zborovanje.) Naši brahni društvu v Krčevini in v Podvincih sta že dne 22. sept. skupno priredili v slovenski šoli shod z govori, deklamacijami in petjem, dasiravno sta bili šele nekoliko poprej ustanovljeni. Udeležba ni bila Bog vé kako velika, pa bilo je dovolj dovezetne in navdušene slovenske mladine navzoče. Nastopila sta dva govornika. Prvi je govoril o koristi branja za kmečko ljudstvo ter je z mnogimi zgledi pojasnil korist in potrebo branja. Navduševal je posebno mladino za pridno prebiranje dobrih knjig in časnikov, katere imata obe društvi na razpolaganje. Drugi govornik je izpregovoril o ljubezni do materinega jezika. Razložil je, kako moramo ljubiti jezik, ki ga nas je mati učila, kako ga moramo radi govoriti, gojiti in v sladkih materinskih glasih radi popevati, ki se ga ne smemo nikdar in nikjer sramovati. Na predlog predsednikov so poslušalci zaklicali obema govornikoma trikratni »živio!« Deklamovale so se tudi stiri pesmice in h koncu še nekatere lepe zapele. Sklenilo se je, da se začne z oktobrom pevske vaje za obe društvi, ki je bo vodil g. predsednik Zupančič. Domač pevski zbor, ta nam je pred vsem potreben, da bomo lahko dramili z lepo slovensko pesmijo zaspance. Takih zborovanj s podučnimi govori, kakor je bilo to, si še želimo več, da bodo ljudje spoznali za kaj se gre ter začeli bolj ljubiti domačo zemljo in domačo govorico.

Iz Celja. (Narodni dom.) Pod streho je ta krasna stavba. Tujec in domačin »mečeta oči« očitno ali nehote na naš Narodni dom. Koliko truda nas je stalo, da smo zmagali s svojo prošnjo, koliko truda, da